

Je kunt de persoonsvorm op drie manieren vinden:

De zin vragend maken: het eerste woordje van de zin is de persoonsvorm.

Hij *loopt* op straat.

Loopt hij op straat?

De zin in een andere tijd zetten. Het woordje dat verandert is de persoonsvorm.

Zij *gingen* naar de stad.

Zij *gaan* naar de stad.

Het onderwerp in het meervoud/enkelvoud zetten. Het woordje dat verandert is de persoonsvorm.

De man *loopt* naar de auto.

De mannen *lopen* naar de auto.

De persoonsvorm is altijd de vorm van een werkwoord.

OEFENING 1

ZOEK DE PERSOONSVORM

- 1 De tuinman snoeit de struiken.
- 2 Mijn broers hebben het gras gemaaid.
- 3 De vogels bouwden een nest.
- 4 Moeder dekte de tafel.
- 5 Maakte Ina een grapje?
- 6 De kinderen holden naar huis.
- 7 De schilder verft de deur groen.
- 8 Ik sneed het brood.
- 9 De meisjes zitten in de eerste klas.
- 10 De muzikant speelde op zijn trompet.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden

OEFENING 2

ZOEK DE PERSOONSVORM

- 1 De kelner bediende zijn klanten.
- 2 De padvinders houden een speurtocht.
- 3 Verzorgt moeder de bloemen?
- 4 Onze club heeft de wedstrijd gewonnen.
- 5 De verpleegster praat met de dokter.
- 6 Janneke kijkt naar de olifanten.
- 7 Een paard stampte tegen de staldeur.
- 8 Ik betaalde de rekening.
- 9 Zeilt de zeiler door het Kanaal?
- 10 De brandweerlieden blusten de brand.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden

OEFENING 3

ZOEK DE PERSOONSVORM

- 1 De punt van zijn potlood is gebroken.
- 2 Waarom werd de tafel verplaatst?
- 3 Gaan jullie naar de Efteling?
- 4 De redders zullen een geschenk ontvangen.
- 5 Zijn geduld wordt eindelijk beloond.
- 6 Hebben de kinderen de waarheid verteld?
- 7 Heeft zij zelf die foto's gemaakt?
- 8 In de maand juli gaat hij op reis.
- 9 De dokter ging zijn patiënten bezoeken.
- 10 Waar heb jij de krant gelegd?

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden

WERKWOORDELIJK GEZEGDE

Het werkwoordelijk gezegde bestaat uit:

- a- alleen de persoonsvorm of
- b- de persoonsvorm + ander(e) werkwoord(en).

Voorbeeld 1: De matrozen hijsen de zeilen,

pv = hijsen ww.gez. = hijsen

Voorbeeld 2: Jan zal het speelgoed in de stad kopen,

pv = zal ww.gez. = zal kopen

Voorbeeld 3: Mijn moeder heeft een cadeau gekocht,

pv = heeft ww.gez. = heeft gekocht (gekocht is een volt. deelwoord van het werkwoord kopen.)

ONDERWERP

We kunnen het ONDERWERP van een zin gemakkelijk vinden.

Eerst zoeken we het gezegde.

Dan zetten we er **wie?** of **wat?** voor.

Het antwoord op de vraag (**wie** of **wat** + **gezegde**) is het onderwerp.

De matrozen klommen in de mast.

pv = klommen

ond = (Wie klommen?) **de matrozen**

Bijna elke zin heeft een onderwerp.

We kunnen het onderwerp ook vinden door de persoonsvorm in het meervoud of enkelvoud te zetten.

Het niet meer in de zin passende woord is dan het onderwerp.

Voorbeeld:

De voetballer scoort een doelpunt.

De voetballer *scoren* een doelpunt.

OEFENING 4

Zoek in de volgende zinnen **PERSOONSVORM** het **ONDERWERP** en het **WERKWOORDELIJK GEZEGDE**.

- 1 Mijn balpen schrijft niet goed.
- 2 Die meisjes speelden op straat.
- 3 De makelaar verkoopt veel woningen.
- 4 De kachel brandt lekker.
- 5 Lopen deze atleten de marathon?
- 6 De toeristen kochten enige souvenirs.
- 7 De ratten vernielden de dijken.
- 8 De favoriet verloor de wedstrijd.
- 9 Hij kocht een fiets.
- 10 Veranderde de wind van richting?

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden

OEFENING 5

Zoek in de volgende zinnen **PERSOONSVORM** het **ONDERWERP** en het **WERKWOORDELIJK GEZEGDE**.

- 1 De juffrouw maakte een tekening op het bord.
- 2 Lazen de reizigers de waarschuwing?
- 3 Het glas valt op de grond.
- 4 De machinist zag het noodsein niet.
- 5 De lampen schenen in zijn gezicht.
- 6 De personeelsleden blusten snel de brand.
- 7 Moesten de kinderen de auto wassen?
- 8 De arts verbond de gewonde voetganger.
- 9 Ik eindigde op de laatste plaats.
- 10 Het schip meerde aan de kade.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden

OEFENING 6

Zoek in de volgende zinnen **PERSOONSVORM** het **ONDERWERP** en het **WERKWOORDELIJK GEZEGDE**.

- 1 Iedere avond molk de boer zijn koeien.
- 2 Kon de scheidsrechter niet even wachten?
- 3 Loste die jongen de moeilijke som op?
- 4 Jullie moeten eerlijk blijven.
- 5 Werden de verwaarloosde dieren in het asiel opgenomen?
- 6 Voor de avondvoorstelling kocht mijn moeder vier kaartjes.
- 7 Zijn oudste zus is naar Frankrijk vertrokken.
- 8 Het brutale jongetje gaf een onbeleefd antwoord.
- 9 Heeft hij het startschot gelost?
- 10 Waarom ontving de eerlijke vinder geen beloning?

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden

OEFENING 7

Zoek in de volgende zinnen **PERSOONSVORM** het **ONDERWERP** en het **WERKWOORDELIJK GEZEGDE**.

- 1 Er kwamen veel wandelaars voorbij.
- 2 Waarom spreken jullie op fluisterende toon?
- 3 Waar vingen zij die grote karpers?
- 4 Draaide de stormachtige wind naar het westen?
- 5 In deze buurt wonen mijn ouders.
- 6 Uit zijn zak viel twee euro.
- 7 Hoeveel kilometer leggen jullie per dag af?
- 8 In de pauze kregen we een glas limonade aangeboden?
- 9 Wanneer heeft Wim zijn excuses aangeboden?
- 10 De fraudeur werd op staande voet ontslagen.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden

OEFENING 8

Zoek in de volgende zinnen **PERSOONSVORM** het **ONDERWERP** en het **WERKWOORDELIJK GEZEGDE**.

- 1 We lopen met de fiets.
- 2 De stoelen hebben in de regen gestaan.
- 3 De meisjes zullen een vrolijk lied zingen.
- 4 Hij serveerde een drankje.
- 5 De bakker heeft het brood bezorgd.
- 6 De kip heeft een ei gelegd.
- 7 Noteerde de beambte de gegevens?
- 8 Liggen de boeken op tafel?
- 9 Op de savanne brulde een leeuw.
- 10 In de kamer hoorde je de telefoon rinkelen.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden

OEFENING 9

Zoek in de volgende zinnen **PERSOONSVORM** het **ONDERWERP** en het **WERKWOORDELIJK GEZEGDE**.

- 1 Hebben jullie dat raadsel nu al opgelost?
- 2 In de hevige strijd verloor de ridder zijn lans.
- 3 De zon gaat iedere avond onder.
- 4 Deze mooie plant heeft veel geld gekost.
- 5 Gelukkig gaat de voorstelling vanavond door.
- 6 Om half elf lag mijn vriendje nog in bed.
- 7 Werd de zaal door één kachel verwarmd?
- 8 Waarom smeert Kees zijn boterhammen niet?
- 9 Waar zijn de dijken vannacht bezweken?
- 10 Een straaljager kan in korte tijd om de aarde vliegen.

OEFENING 10

Zoek in de volgende zinnen **PERSOONSVORM** het **ONDERWERP** en het **WERKWOORDELIJK GEZEGDE**.

- 1 Mogen wij op jouw verjaardag komen?
- 2 De tuinlieden spitten de tuin om.
- 3 Heeft de fotograaf zijn fototoestel niet meegenomen?
- 4 De lifters reden met een vrachtwagen mee.
- 5 Ik begroette de buitenlandse gasten.
- 6 De zeilboot is in een zware storm vergaan.
- 7 Besloop de leeuw zijn prooi?
- 8 De krachtige wind veroorzaakte veel schade in ons land.
- 9 De twee kinderen hebben de boodschappen al gedaan.
- 10 De verpleegster en de dokter hielpen de patiënt.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden

OEFENING 11

Zoek in de volgende zinnen **PERSOONSVORM** het **ONDERWERP** en het **WERKWOORDELIJK GEZEGDE**.

- 1 Aan de waslijn hingen broeken, overhemden en sokken.
- 2 De kinderen zullen voor de jarige een liedje zingen.
- 3 Op het dressoir stond een moderne lamp.
- 4 De jonge student slaagde voor zijn examen.
- 5 Jouw zus wilde mijn fiets kopen.
- 6 Vele duizenden toeristen bezoeken de bollenvelden.
- 7 Zijn vader rookt een pijp.
- 8 Na een uur staakte de scheidsrechter de wedstrijd.
- 9 In de kamer leest mijn moeder de krant.
- 10 De turnster maakte op het einde een prachtige salto.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden

HET LIJDEND VOORWERP

We vinden het lijdend voorwerp door wat of wie voor het gezegde en het onderwerp te plaatsen.

Voorbeeld 1

De bakker bakt het brood.

Pv = bakt

ww.gez. = bakt

ond. = de bakker (Wie bakt?)

lijd.vw. = het brood (Wat bakt de bakker?)

Voorbeeld 2

Hij heeft een nieuwe auto gekocht.

Pv = heeft

ww.gez. = heeft gekocht

ond. = hij (Wie heeft gekocht?)

Lijd.vw. = een nieuwe auto (Wat heeft hij gekocht?)

Voorbeeld 3

Het broertje plaagde zijn jongste zusje.

Pv = plaagde

ww.gez. = plaagde

ond. = het broertje (Wie plaagde?)

lijd.vw. = zijn jongste zusje (Wie plaagde het broertje?)

OEFENING 12

Zoek in de volgende zinnen de PV-OND-WW.GEZ.-LV

1

2 De astronaut heeft verleden jaar een mooi boek geschreven.

3 Mijn tante kan heerlijke wafels bakken.

4 Bij slecht weer draagt mijn oom altijd een hoed.

5 In de schaduw van een boom verslond de leeuw zijn prooi.

6 Wim leest 's avonds de krant.

7 De gasten werden hartelijk begroet.

8 Het paard trok de zware vracht.

9 De jongen kreeg een mooie voetbal.

10 De kinderen moeten alle zinnen ontleden.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden

OEFENING 13

Zoek in de volgende zinnen de PV-OND-WW.GEZ.-LV

- 1 De bekende journalist schreef een spannend boek.
- 2 Onze kippen leggen bijna elke dag een ei.
- 3 Een rat pakte bij het riet een jong eendje.
- 4 Heb je je oom vandaag bezocht?
- 5 In een museum kun je Romeinse voorwerpen bezichtigen.
- 6 De documenten werden door de spion verkocht.
- 7 In de verte zagen we een dorpje liggen.
- 8 Midden op de heide zagen we een kudde schapen.
- 9 Heeft ons team de wedstrijd verloren?
- 10 De film was plotseling afgelopen.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden

OEFENING 14

Zoek in de volgende zinnen de PV-OND-WW.GEZ.-LV

- 1 De merel had op een veilige plaats zijn nestje gebouwd.
- 2 Het kleine kind kreeg plotseling maagpijn.
- 3 Waar hebben jullie die grote karper gevangen?
- 4 Een bekende architect heeft die woning ontworpen.
- 5 Heb je dat boek toch geleend?
- 6 Hoe heb jij je fiets gerepareerd?
- 7 Waar hebben jullie de schriften neergelegd?
- 8 De onderwijzer legde de moeilijke som uit.
- 9 Zal ik mijn fototoestel meenemen?
- 10 De koningin opent morgen een tentoonstelling.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden

OEFENING 15

Zoek in de volgende zinnen de PV-OND-WW.GEZ.-LV

- 1 Onze kippen leggen bijna elke dag een ei.
- 2 In de verte zagen we een dorpje.
- 3 Ik neem mijn regenjas vandaag niet mee.
- 4 Mijn vader werd door een goede vriend opgebeld.
- 5 Midden op de heide stond een vervallen hutje.
- 6 Heeft de tennisser de wedstrijd verloren?
- 7 Waarom plaagden de kinderen die honden?
- 8 Het diploma werd door de voorzitter uitgereikt.
- 9 De bekende auteur schreef een spannend boek.
- 10 Het kind pakte zijn speelgoedpop uit de doos.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden

OEFENING 16

Zoek in de volgende zinnen de PV-OND-WW.GEZ. -LV

- 1 De merel had zijn nestje op een veilige plaats gebouwd.
- 2 Tijdens het diner kreeg hij plotseling buikpijn.
- 3 Waar vingen jullie die prachtige karper?
- 4 In de etalage ligt een mooi, gouden horloge.
- 5 Gelukkig legde de meester de moeilijke som uit.
- 6 Mijn neef maakte in Zwitserland prachtige foto's.
- 7 Een bekende architect heeft die betonnen woning ontworpen.
- 8 Waar heb jij die kartonnen doos gelaten?
- 9 Zij legde het fruit op een grote glazen schaal.
- 10 Het schip ramde de houten palen langs de kade.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden.

OEFENING 17

Zoek in de volgende zinnen de PV-OND-WW.GEZ. -LV

- 1 De ooievaar ving in de groene sloot een dikke kikker.
- 2 Die aardige man woonde jarenlang naast mijn vader.
- 3 Onze doelman hield met een prachtige duik de bal uit het doel.
- 4 Voor dat laatste proefwerk behaalde Jaap een goed cijfer.
- 5 Zijn zieke oom wordt door een professor behandeld.
- 6 Een grote ijsberg veroorzaakte de verschrikkelijke ramp.
- 7 Op jeugdige leeftijd maakte hij al lange fietstochten.
- 8 Wie heeft dat stenen muurtje gemetseld?
- 9 In onze nieuwe auto zit een krachtige motor.
- 10 Heeft hij dat gouden kettinkje gevonden?

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden

OEFENING 18

Zoek in de volgende zinnen de PV-OND-WW.GEZ. -LV

- 1 De oude woning van mijn tante wordt grondig opgeknapt.
- 2 Vlak voor de finish viel de wielrenner ongelukkig tegen de omheining.
- 3 Op een bijna onbereikbare plaats bouwde de adelaar zijn nest.
- 4 Na de hevige regenbui verscheen de zon tussen de donkere wolken.
- 5 Spaart hij al lang tinnen soldaatjes?
- 6 Zij gaf het verkouden meisje een papieren zakdoekje.
- 7 Houd jij ook van klassieke muziek?
- 8 De kinderen sprongen gemakkelijk over de brede sloot.
- 9 De fotograaf maakte een prachtige foto.
- 10 Waarmee stootte hij de koperen pan van de tafel?

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden

OEFENING 19

Zoek in de volgende zinnen de PV-OND-WW.GEZ.-LV

- 1 De rijke boer bezat meer dan tien hectaren land.
- 2 De jongetjes vielen bijna van die hoge stenen trap.
- 3 De meeste verhalen werden boeiend verteld.
- 4 De piloot maakte een kleine fout tijdens de moeilijke landing.
- 5 Wij gaan in de winter naar een zonnig land.
- 6 Tijdens het hevige onweer raakte het schip in ernstige moeilijkheden.
- 7 De eerste middag hebben wij nog niet veel geleerd.
- 8 De verpleegster gaf de zieke man een injectie.
- 9 Hij heeft een platina ring voor haar gekocht.
- 10 Waar heb jij die plastic emmer gelaten?

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden

MEEWERKEND VOORWERP (MV)

Het meewerkend voorwerp is een zinsdeel waar we de woordjes AAN of VOOR vóór kunnen zetten of waarvoor we die woordjes kunnen weglaten -zonder dat daardoor de betekenis van de zin verandert.

Voorbeelden:

Moeder geeft aan de padvinder een euro.

Moeder geeft de padvinder een euro.

Zijn oom bereidde voor ons een heerlijke maaltijd.

Zijn oom bereidde ons een heerlijke maaltijd.

OEFENING 20

Zoek in de volgende zinnen de PV-OND-WW.GEZ-LV-MV

- 1 Vader schonk aan mijn broer een horloge.
- 2 Hij leende mij zijn gereedschap.
- 3 De agent geeft hen een bekeuring.
- 4 De kinderen hebben aan hun ouders het verhaal verteld.
- 5 De buschauffeur overhandigde Ineke de kaartjes.
- 6 De makelaar wil aan jouw ouders een prachtig huis verkopen.
- 7 De meisjes gaven de juffrouw gisteren een boekenbon.
- 8 De voorzitter overhandigde hen na de wedstrijd de beker.
- 9 De regisseur gaf de actrice een aanwijzing.
- 10 Een gids beschrijft voor de toeristen de route.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden.

OEFENING 21

Zoek in de volgende zinnen de PV-OND-WW.GEZ-LV-MV

- 1 Ik mocht mijn oom een kaart sturen.
- 2 Een voorbijganger vroeg hem de weg.
- 3 Mijn moeder bracht mij limonade.
- 4 De koning gaf de lakei een belangrijke taak.
- 5 Schrijf jij aan je broer een brief?
- 6 De koks bereidden ons verleden week een heerlijk diner.
- 7 Die journalist schreef na de wedstrijd een artikel.
- 8 Een professor zal volgende week de plannen doornemen.
- 9 De postbode bracht mijn vader een belangrijk bericht.
- 10 De kapitein geeft zijn bemanning enkele bevelen.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden.

OEFENING 22

Zoek in de volgende zinnen de PV-OND-WW.GEZ-LV-MV

- 1 De burgemeester overhandigde de redder een mooie medaille.
- 2 Moeder gaf mij daarnet een heerlijke boterham.
- 3 Zijn neef heeft hem een brief geschreven.
- 4 Gaf Joke haar ouders een nieuwe fiets?
- 5 Schonk de boekhandelaar de kinderen een spannend boek?
- 6 Ik vertelde de agent het verhaal.
- 7 Zijn ouders gaven hem een fikse waarschuwing.
- 8 De buurjongen heeft ons een pakketje gebracht.
- 9 De examinerator gaf de student een compliment.
- 10 Zij stuurde na de vakantie haar vriendin een lange brief.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden.

OEFENING 23

Zoek in de volgende zinnen de PV-OND-WW.GEZ-LV-MV

- 1 Alle leerlingen toonden de juffrouw hun werk.
- 2 De werklieden repareerden na de storm de schade.
- 3 De piloot vraagt aan de verkeerstoren om inlichtingen.
- 4 Gaf dat aardige meisje aan jou die pen?
- 5 De winkelier beloofde zijn klanten hoge kortingen.
- 6 Vader biedt de buurman zijn hulp aan.
- 7 Isabel heeft het goede antwoord gegeven.
- 8 Heeft de bakker voor jullie die heerlijke taart gemaakt?
- 9 Mijn oom gaf haar zijn hele postzegelverzameling.
- 10 Oma geeft haar kinderen een leuk cadeautje.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden.

BIJWOORDELIJKE BEPALING (Bijw.bep)

**De bijwoordelijke bepaling geeft antwoord op de vraag: Waar ? Wanneer ? Hoe ?
Alle bepalingen die NIET bij een zelfstandig naamwoord horen, zijn
BIJWOORDELIJKE BEPALINGEN.**

Voorbeelden:

Ik heb hem gisteren gezien.

Ze wonen daar. Ze wonen in een dorp.

Je hebt je les goed geleerd.

OEFENING 24

Zoek in de volgende zinnen de BIJWOORDELIJKE BEPALING (BIJW.BEP)

- 1 Vandaag heb ik geen tijd.
- 2 Ze kwamen de volgende dag.
- 3 Wil je me even helpen?
- 4 Bert woont boven een winkel.
- 5 De trein vertrok om acht uur.
- 6 An is van de trap gevallen.
- 7 De dokter kwam onmiddellijk.
- 8 Je tas ligt in de slaapkamer.
- 9 Ik kan het boek nergens vinden.
- 10 Dat heb je knap gedaan.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden.

OEFENING 25

Ontleed de volgende zinnen: (PV-OND-WW.GEZ-LV-MV-BIJW.BEP)

- 1 Onze vrienden kochten een bloemetje in de supermarkt.
- 2 De groenteboer geeft ons ieder jaar een kist appelen.
- 3 Mijn oom stuurde tante onmiddellijk een telegram.
- 4 Verkocht hij gisteren zijn bromfiets?
- 5 De directeur overhandigde hem na de pauze een geschenk.
- 6 Zijn broer heeft hem direct een lift gegeven.
- 7 Haar kinderen sturen oma iedere maand een e-mail.
- 8 De bakker bracht het brood om drie uur.
- 9 Hij speelt graag iedere dag een spelletje.
- 10 Ik vertelde de kinderen na het eten een goede mop.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden.

OEFENING 26

Ontleed de volgende zinnen: (PV-OND-WW.GEZ-LV-MV-BIJW.BEP)

- 1 De toeristen vroegen ons enkele malen de weg.
- 2 Leende jij hem vanmorgen jouw vulpen?
- 3 De glazenwasser moest vandaag de hoogste ramen schoonmaken.
- 4 Zullen we morgen oliebollen voor hen bakken?
- 5 De bus zal over een half uur vertrekken.
- 6 Luidt de klok om tien uur?
- 7 Piet kocht op de markt een nieuwe spijkerbroek.
- 8 Tijdens het concert zongen zij enkele oude nummers.
- 9 Waar heb jij de nietmachine gelegd?
- 10 We gaan morgen met de metro naar het stadion.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden.

OEFENING 27

Ontleed de volgende zinnen: (PV-OND-WW.GEZ-LV-MV-BIJW.BEP)

- 1 Heb jij een appel onder de boom gevonden?
- 2 Mijn broer leende mij gisteren zijn nieuwe fiets.
- 3 Gaven zijn vrienden hem dat advies?
- 4 Wim maakte snel de moeilijke opgave.
- 5 Haar vader beloofde haar iedere keer een ijsje.
- 6 Vanmorgen bracht de politie hun de gestolen goederen terug.
- 7 De dieren worden door Ineke verzorgd.
- 8 Haar vader ligt al een paar weken in het ziekenhuis.
- 9 Het oude stadhuis wordt binnenkort afgebroken.
- 10 Deze leren tassen zijn met de hand gemaakt.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden.

OEFENING 28

Ontleed de volgende zinnen: (PV-OND-WW.GEZ-LV-MV-BIJW.BEP)

- 1 In de pauze krengen zij enkele aanwijzingen.
- 2 Ik heb het gewonde dier duidelijk gezien.
- 3 In de vakantie blijven we in de gezellige stad.
- 4 Na de spannende film dronken we een biertje.
- 5 Ga je vanavond mee naar het casino?
- 6 Zijn zus mocht het hondje direct meenemen.
- 7 De meeste kinderen moeten bij de school een brede verkeersweg oversteken.
- 8 De juffrouw heeft een van de kinderen een pen gegeven.
- 9 Heeft Vincent mijn potlood in jouw tas gestopt?
- 10 In de vakantie maakten we 's middags leuke uitstapjes.

Klaar? benoem de onderstreepte woorden.

NAAMWOORDELIJK GEZEGDE

Een naamwoordelijk gezegde bestaat uit :
een koppelwerkwoord en een zelfstandig naamwoord **OF**
een koppelwerkwoord en een bijvoeglijk naamwoord

De koppelwerkwoorden zijn:

zijn, worden, blijven, blijken, schijnen, lijken, heten, dunken en voorkomen

Voorbeelden:

Kees wordt piloot.

wordt piloot = naamwoordelijk gezegde

wordt = werkwoordelijk deel (koppelwerkwoord : worden)

piloot = naamwoordelijk deel. (een zelfstandig naamwoord)

Mijn buurman is ziek.

is ziek = naamwoordelijk gezegde

is = werkwoordelijk deel (koppelwerkwoord : zijn)

ziek = naamwoordelijk deel (een bijvoeglijk naamwoord)

De expeditie bleek zeer gevaarlijk.

Bleek gevaarlijk = naamwoordelijk gezegde (nw.gez.)

OEFENING 29

Ontleed de volgende zinnen: Let op het naamwoordelijk gezegde!

- 1 Veel lijmpotjes in dat doosje zijn leeg.
- 2 Verscheidene meisjes werden verpleegster.
- 3 De middelste bloem is prachtig.
- 4 Twee laden van het bureau waren leeg.
- 5 Zijn enkele kinderen ziek?
- 6 De dokter onderzocht de zieke patiënt.
- 7 De eerste opgave is erg moeilijk.
- 8 De situatie op dat kruispunt blijft gevaarlijk.
- 9 Alle bezoekers schijnen tevreden.
- 10 Die schilderijen zijn prachtig.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden.

OEFENING 30

Ontleed de volgende zinnen: Let op het naamwoordelijk gezegde!

(PV - OND - WW/NW.GEZ - LV - MV - BIJW.BEP.)

- 1 Na een spannende wedstrijd werd de club kampioen.
- 2 Enkele mensen werden na het nieuws erg nerveus.
- 3 Moeder haalt voor haar buurvrouw enkele boodschappen in de stad.
- 4 Alle touwen lijken stevig.
- 5 Na de vervelende opmerking werd de voorzitter kwaad.
- 6 De situatie was na het ongeluk onoverzichtelijk.
- 7 De vier dieven zijn al vier dagen voortvluchtig.
- 8 Na een warme dag wordt de lucht langzamerhand donker.
- 9 Door de regen blijkt de snelweg spiegelglad!
- 10 Zijn nieuwe ideeën lijken mij verkeerd.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden.

OEFENING 31

Ontleed de volgende zinnen: Let op het naamwoordelijk gezegde!
(PV - OND - WW/NW.GEZ - LV - MV - BIJW.BEP.)

- 1 De weg schijnt eindeloos.
- 2 Zijn nicht is presentatrice bij de NOS.
- 3 Die oplossing lijkt goed.
- 4 Om twalf uur streek de kapitein alle zeilen.
- 5 Na de overstroming moesten de doktoren vele zieken behandelen.
- 6 Dat meisje lijkt mij verlegen.
- 7 Ondanks de moeilijke situatie bleven de agenten kalm.
- 8 Dat oude huis lijkt onbewoond.
- 9 De oudste deelnemer was piloot.
- 10 De meeste clubs waren ontevreden over de uitslag.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden.

OEFENING 32

Ontleed de volgende zinnen: Let op het naamwoordelijk gezegde!
(PV - OND - WW/NW.GEZ - LV - MV - BIJW.BEP.)

1. In de koelkast blijven alle eieren vers.
2. Gelukkig bleek de oplossing niet moeilijk.
3. In drie uur vlogen de vijf straaljagers van New York naar Londen.
4. De jongen en het meisje werden na het incident streng gestraft.
5. Door zijn levenswijze blijft de sportman jong.
6. In de bergen zijn de wegen erg smal.
7. Gaat hij die bos bloemen aan zijn meisje geven?
8. Zijn die mensen altijd zo nieuwsgierig?
9. Samen met beide vrienden werd Frits copiloot op een Airbus.
10. Haar zus is vriendelijk.

Klaar? Benoem de onderstreepte woorden.